

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.148/2021/8.

A felperes: felperes1, cím2, I. rendű,
felperes2, cím3, II. rendű

A felperes képviselője: Stubenvoll Ügyvédi Iroda, cím4, aki az I. és II. rendű felperest képviseli

Az alperes: alperes1, cím1, I. rendű,
alperes2., cím1, II. rendű

Az alperes képviselője: dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd, cím5., aki az I. és II. rendű alperest képviseli

A per tárgya: képmáshoz való jog érvényesítése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 64.P...../2020/5.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. rendű alperes által szerkesztett honlapinternetes hírportálon – amelynek a kiadói jogait a II. rendű alperes gyakorolja – 2020. május 22-én Cikk címmel jelent meg egy írás, amelynek illusztrációjaként a Rádió Facebook-oldalán eredetileg 2015. június 22-én 18:06 perckor nyilvános megtekintésű beállítással közzétett fényképfelvételt tették közzé. Ezen a felperesek láthatók oly módon, hogy egy kanapén a II. rendű felperes egy mikrofont tart az I. rendű felperes szája elé. Az eredeti közzétételre „Hamarosan felperes2

műsorvezetőnk jelentkezik városról. felperes1ral készült interjút hallhatjátok! felperes1 nyári szerelésben lazul!” képaláírással került sor. A képbe montírozva látható egy kép a „felperesi család budapesti villájáról”, továbbá a cikkben szerepel egydrónfelvétel is erről az ingatlanról.

A cikk 2020. június 1-én a korábbival megegyező képillusztációval angol nyelven, angol nyelvű cikk címe címmel is közzétételre került az hírportál.hu hírportálon, mely oldalnak ugyancsak az I. rendű alperes a szerkesztője a II. rendű alperes a kiadója.

[2] A tartalmilag megegyező két cikkben arról írtak, hogy az egyházak gazdálkodása átláthatatlan, az egyszázalékos felajánlások alapján lehet azonban következtetni a hívek anyagi helyzetére. Az I. rendű felperes által vezetett felekezet elnevezése egyház hívei ennek alapján az összehasonlításokban szereplő egyházak híveihez képest szegények. Ugyanakkor maga az egyház „valóságos médiabirodalmat épített ki az elmúlt években: övék volt Magyarország harmadik legnagyobb kereskedelmi televíziója, az csatorna neve, de létrehoztak egy másikat is csatorna neve2 néven; van rádiójuk, hetilapjuk és könyvkiadójuk.” Az csatorna neve tulajdonosi szerkezete időközben átalakult. A nyilvánosan hozzáférhető cégszerű adatok alapján részletezik az vállalkozás neve nevű vállalkozás bejegyzésének körülményeit, azt, hogy a cég végelszámolás alatt áll, valamint bemutatják, hogy „vállalkozás neve 2009 és 2019 között volt tulajdonos a Kft.-ben, tagsági jogviszonya pontosan azon a napon, 2019. március 29-én szűnt meg, amikor felperes1 magánszemélyként 60%-os tulajdonrészt szerzett az utóbbi vállalkozásban. A Kft. 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkezik a Kft2-ben, és a 2019. május 10-én közzétett legfrissebb alapszabály szerint felperes1 magánszemély mellett ez a két cég birtokolja az csatorna neve Zrt. részvényeit is.

A sajtóközlemény szerint „Összességében tehát kijelenthető, hogy a országi offshore cég kiiktatásával a cégstruktúrából felperes1 magánszemély közvetlenül és érdekeltségében keresztül az csatorna neve Zrt. többségi tulajdonosává vált”. A „alcím” alcímű részben felteszik azt a kérdést, hogy „az csatorna neve tulajdonosa miért engedte, hogy egy külföldi offshore vállalkozás összesen alig 270 milliós tőkeemeléssel döntő befolyást szerezzen egy több milliárd értékű vagyon felett?” A cikk írójának megnevezése szerint erre az a magyarázat, hogy „minden vállalkozásban családtag ül. Az egyház vagyonkezelő cégét (Kft3) a lelkész lánya vezeti, a televíziót a fia és a másik lánya. Immár az ő többségi tulajdona az csatorna neve épülete (az épületre 2010-ben ideiglenesen másfél milliárdos jelzálogot is bejegyzett egy bank, tehát értékes ingatlan), megszerezte a befolyást a televízió felett, és a tévé épülete mellett lévő négy szintes egyházi kollégium is többségében az övé.” A cikkben közzétett cégháló azt mutatja, hogy a felperesek egymással családi kapcsolatban állnak, a felekezet elnevezése a tulajdonosa az Kft3.-nek, amelynek vezérigazgatója a II. rendű felperes. Az Kft3. tulajdonos a Kft.-ben és a Kft2-ben, ez utóbbi két cég az I. rendű felperessel együtt tulajdonosa az csatorna neve Zrt.-nek.

Mindkét cikkbe beágyazásra került az I. rendű felperes Facebookon közzétett videonyilatkozata arra vonatkozóan, hogy hogyan és miért történtek a változások az csatorna neve Zrt.-ben. Azt hangsúlyozta, hogy az egyházi vagyon nem csökkent.

A cikk végén szerepel, hogy „Címlapfotó: felperes1 felperes2 interjúzik felperes1ral 2015-ben. Fotó forrása: Rádió / Facebook”

[3] A felperesek 2020. június 22-én juttattak el felszólítást az alpereseknek, amelyben a Pp. 502. § (1) bekezdés alapján kérték, hogy a felpereseket ábrázoló fényképfelvétel felhasználástól a jövőben tartózkodjanak. Adjanak elégtételt oly módon, hogy cikkek címei alatt tegyék közzé a felperesek által megfogalmazott közleményt, értelemszerűen az angol nyelvű változat alatt angol nyelven. A felperesek képmását öt napon belül töröljék.

[4] A felszólítás nem vezetett eredményre, ezért a 2020. július 7-én előterjesztett keresetükben kérték, a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes az honlap internetes hírportálon 2020. május 22. napján Cikk címmel közzétett cikkben, valamint a 2020. június 1. napján angol nyelvű cikk címe címmel közzétett cikkben a cikkek címe alatt a felpereseket ábrázoló felvétel hozzájárulásuk nélküli közzétételével megsértette a felperesek képmáshoz való jogát.

Másodlagosan kérték, hogy a bíróság kötelezze I. rendű alperest, hogy tartózkodjon a képmásuk bármilyen módon történő felhasználásától, továbbá tiltsa el a további jogsértésektől. Harmadlagosan kérték, hogy a bíróság kötelezze I. rendű alperest elégtételadó nyilatkozat közzétételére az eredeti jogsértés helye szerinti fórumokon és annak megfelelő nyelven. Mindaddig amíg a cikk elérhető, de legalább 60 napig. Negyedleges kérelmük arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a felvétel törlésére.

Álláspontjuk szerint a fényképfelvétel felhasználásához a felperesek nem járultak hozzá, a felvétel nem nyilvános közszereplésről készült felvételnek minősül és nem is tömegfelvétel, ily módon a közzétételhez szüksége lett volna a felperesek hozzájárulásának a beszerzésére. A felvételen a felperesek, mint családtagok egy szobában ülnek és beszélgetnek egy interjúszituációban, mely kifejezetten egy adott cikk illusztrációjaként került közzétételre egy Facebook fiókban. Hivatkoztak arra is, hogy egy nyilvános közzététel nem teremt engedély nélküli felhasználási lehetőséget, különös tekintettel egy más közéleti esemény kapcsán.

[5] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a felperesek közéleti szereplők, a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása körében személyiségi jogaik védelme a szükséges és arányos mértékben az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozható a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése alapján. A fényképfelvétel nyilvános közéleti szereplésen készült, az a Rádió Facebook oldaláról származik, melyet nyilvános megtekintésű beállítással tettek közzé. Azon az I. rendű felperes mint interjú alany és II. rendű alperes mint újságíró jelenik meg, azaz egyértelműen közszereplést rögzít a felvétel, tulajdonképpen egy adásfotónak minősíthető. Álláspontjuk szerint a fényképfelvétel egy olyan cikk részeként került közzétételre, melynek tárgya egyértelműen közügy, egy országos TV csatorna tulajdonosi szerkezetében beállt változást tárgyal.

Másodlagosan hivatkoztak az Emberi Jogok Európai Bírósága második von Hannover kontra Németország (40660/08, 60641/08) ügyben kifejtettekre. E szerint amennyiben a sajtószabadság és a magánszféra védelmét biztosító alapjogok konfliktusba kerülnek, úgy azt kell vizsgálni, hogy a kép publikációja a közügyekhez való vitához hozzájárul-e, a személyeknek milyen az ismertsége, korábban milyen magatartást tanúsítottak a médiával kapcsolatosan, mi a cikk tartalma, formája, hatása végül pedig, hogy a kép elkészítésének mik a körülményei. Jelen esetben a cikk mondanivalója – az I. rendű felperes többségi befolyás szerzése egy olyan műsorszolgáltatásban, melynek tulajdonosi és operatív irányításában gyermekeinek is fontos szerepe volt – és a kép szervesen összekapcsolódik. Az I. rendű felperes széles körben ismert, míg a II. rendű felperes az I. rendű felperes személyétől függetlenül is ismert, ám nyilvánvalóan nem általánosan ismert médiaszereplő. Mindkét felperesnél hivatásszerű tevékenységnek tekinthető a médiaszereplés. A cikk egyértelműen oknyomozónak minősíthető, az csatorna neve televíziós csatorna tulajdonosi szerkezetének a változását követi nyomon, annak jelentőségét mutatja, azt más országos sajtótermék is átvette. A kép a felperesek aktív közreműködésével készült nyilvános szereplésükhöz kapcsolódóan, ők maguk illetőleg jóváhagyásukkal munkatársaik hozták azt nyilvánosságra. A kép egyébként emberi méltóságot nem sért, nem tünteti fel a felpereseket hamis színben, magánéletükbe, családi életükbe, otthonukba nem enged bepillantást. Azon II. rendű felperes professzionális minőségben van jelen, ahogy más alkalmakkor is rendszeresen látott el riporter, moderátor feladatokat az I. rendű felperes mellett.

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és arra kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 80.000 forint perköltséget, a Magyar Allamnak 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

[7] Elsősorban azt állapította meg, hogy a felperesek keresethatósági joga a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. § (1) bekezdés alapján fennáll figyelemmel arra, hogy a felvételen azonosítható módon ők láthatók. Igényérvényesítésük a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 502. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelel. A keresetlevelet a Pp. 503. § (3) és (4) bekezdése szerinti határidőben terjesztették elő, a kereset a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-d) pontjában foglaltakon nem terjeszkedett túl.

[8] Ismertette a Ptk. 2:48. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat. Nem értett egyet az alperesek elsődleges védekezésével, mely szerint a felperesek közszereplői minősége és a tárgyalt közügy önmagában jogszerűvé tenné a perbeli képfelvétel közzétételét és ezért alapjogi konfliktus nem áll fenn. Hangsúlyozta, hogy az alperesek által hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) második von Hannover kontra Németország (40660/08, 60641/08) ügyben kifejtett vizsgálati szempontrendszere lényegében megegyezik a Ptk. 2:44. § rendelkezése alapján szükséges vizsgálati elveknek.

[9] Úgy ítélte meg, hogy a cikk témája egyértelműen közérdeklődésre számot tartó közügy, mivel egy államilag elismert speciális gazdálkodási és adózási szabályok között működő egyház, annak vezetője és családjának vagyoni viszonyaival, közöttük egy jelentős közéleti hatású televíziós csatorna üzemeltetését végző társaság tulajdonosi szerkezetének a változását dolgozza fel. Az I. rendű felperes többségi befolyás szerzése egy olyan műsorszolgáltatóban, melynek tulajdonosi és operatív irányításában gyermekeinek is fontos szerepe volt és a kép – egyik gyermeke vele készített interjújáról – szervesen összekapcsolódik. A kép publikálása ezen közéleti vitához hozzájárul azáltal, hogy megjeleníti a kulcsszereplőket, láthatóvá teszi egymáshoz való közvetlen kedélyes viszonyukat.

Osztotta az alperesi védekezést miszerint az I. rendű felperes széles körben ismert közszereplő, míg a II. rendű felperes az I. rendű felperes személyétől függetlenül is ismert médiaszereplő. Mindkét felperesnél hivatásszerű tevékenységnek tekinthető a médiaszereplés. A II. rendű felperes jogi védelmének megítélésénél az adott közügy szempontjából kell közelíteni, ez alapján pedig rögzíthető, hogy a II. rendű felperes a tárgyalt közérdeklődésre számot tartó közügynek kulcsszereplője.

A cikk egyértelműen oknyomozónak minősíthető, a kép a felperesek aktív közreműködésével készült nyilvános szereplésükhöz kapcsolódóan, ők maguk illetőleg jóváhagyásukkal munkatársaik hozták azt nyilvánosságra. Emberi méltóságot nem sért, nem tünteti fel a felpereseket hamis színben, magánéletükbe, családi életükbe, otthonukba nem enged bepillantást. Azon II. rendű felperes professzionális minőségben van jelen, ahogy más alkalmakkor is rendszeresen látott el riporter, moderátori feladatokat az I. rendű felperes mellett.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Ptk. 2:44. § (1) bekezdés alapján az I. rendű alperes jogszerűen tette közzé a felvételt a felperesek előzetes hozzájárulása nélkül.

[10] A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdés és a 87. § (1) bekezdés alapján a 499. § (1) bekezdésre figyelemmel döntött. Annak megfizetésére a Pp. 81. § (2) és (5)

bekezdés alapján kötelezte a felpereseket figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § alapján megállapított ügyvédi munkadíjra.

Az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pont, 42. § (1) bekezdés a) pont, 62. § (1) bekezdés f) pontján és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés rendelkezéseire alapul.

[11] Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Elsődlegesen kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a felperesek keresetének adjon helyt. Másodlagosan kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat meghozatalára.

A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésére alapították, az elsőfokú ítélet eljárásjogi és anyagi jogi felülbírálatára is igényt tartottak, mert az sérti a Ptk. 2:44. §, a Pp. 263. § (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, a 346. § (3), (4) és (5) bekezdését. Sérti továbbá a Ptk. 2:48. § rendelkezéseit is.

[12] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy II. rendű felperes közszereplőnek minősül. Hivatkoztak e körben az elsőfokú eljárásban előadott érvelésükre, eseti döntésre. Hangsúlyozták, hogy nem vitásan a II. rendű felperes az Kft3. ügyvezetője és a Rádió internetes rádió kuratóriumi tagja, emiatt azonban önmagában a közélet eseményeire befolyással nem rendelkezik.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet tényállításában azt rögzítette, hogy az Kft3. az csatorna neve Zrt. felett többségi tulajdonnal rendelkezik, holott az a valóságnak nem felel meg, ilyen állítást a perben egyik fél sem tett. Kifogásolták továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a TV-adó a hivatalban lévő kormányt nem deklarálta támogató televíziós csatornának minősítette. Vitatták, hogy a perbeli írás oknyomozó riport lenne, az közérdeklődésre számot tartó témát dolgozna fel. A témával – ami ténylegesen az a valótlan állítás, hogy az I. rendű felperes gazdagodott, ennek forrása az egyházi vagyon – mindössze két sajtóorgánium foglalkozott. Tartalmában azonos cikket jelentetett meg, melyek forrása személy könyve, aki évek óta az I. rendű felperes lejárataán fáradozik. Hivatkozott e körben a Fővárosi Törvényszék 64.P...../2020/5. számú ítéletére.

Korábbi előadásukból kiemelték, hogy a cikk a II. rendű felperes személyével, a Rádióban betöltött szerepével nem foglalkozott, nevét nem is említette a cikkben. Abból nem derül ki, hogy az I. rendű felperes melyik lánya milyen tevékenységet végez. A II. rendű felperes tekintetében ezért a másodlagos védekezés nem lehet eredményes. A kép a II. rendű felperes magán- illetve családi életével összefügg, így annak felhasználása a Ptk. 2:44.§-ba ütközik. A Facebookon való közzététel sem minősíthető olyan hozzájárulásnak, amely a jelen írásban való közzétételt jogszerűvé tenné.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a hivatkozott EJEB döntést is. Arra hivatkoztak, hogy a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperest a 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú ítéletével helyreigazításra kötelezte. Emiatt vitatják, hogy a cikk közérdeklődésre tarthatna számot. Az ténylegesen nem foglalkozik az I. rendű felperes és családtagjai vagyoni viszonyaival.

Fenntartották, hogy a cikk és a fényképfelvétel között összefüggés nincs. Megismételték, hogy a II. rendű felperes nem közszereplő.

[13] A cikkek nem említik, hogy a felperesek a médiában szerepelnének, nem felel meg ezért a valóságnak az az ítéleti megállapítás, hogy mindkét felperesnél hivatásszerű tevékenységnek tekinthető a médiaszereplés.

A fényképfelvétel ezen túlmenően egy családtagok közötti beszélgetést jelenít meg egy sajátos interjúszituációban (egy nyári tábor szünetében).

Hivatkoztak arra is, hogy a felperesek a keresetet két cikk vonatkozásában terjesztették elő, az elsőfokú bíróság azonban indokait kizárólag a magyar nyelvű cikk tekintetében fejtette ki, ezért az sérti a Pp. 2. § (2) bekezdésében, 265. § (1) bekezdésében, 279. § (1) bekezdésében és 346. § (3), (4) és (5) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket, ami miatt szükséges az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése. Hivatkoztak a 2.Pf.20.693/2020. ügyszám alatt hozott döntésre, amely hasonló ok miatt rendelkezett az elsőfokú ítélet részbeni hatályon kívül helyezéséről.

Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet írásba foglalása során nem tartotta be a Pp. 351. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, az ítéletet késedelmesen kézbesítette a felperesek részére.

A másodfokú eljárással összefüggésben a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján személyenként 6.000 forint/óra munkadíjjal számolva 15.000 forint + áfa összeg erejéig terjesztettek elő költségjegyzéket.

[14] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú ítéletet annak helyes indokai alapján helybenhagyni, és a felpereseket a másodfokú eljárásban felmerült perköltség viselésére kötelezni az elsőfokú eljárás során csatolt megbízási szerződés alapján.

Az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmükben foglaltakat fenntartották. Abból a felperesek fellebbezésében foglaltakra tekintettel azt emelték ki, hogy a II. rendű felperes nem pusztán egy vezető tisztségviselő, hanem ezen tisztsége és a Rádióban történő szereplése folytán, a politikai közélet közhatalmat nem gyakorló, ám a hazai közélet eseményeire befolyással rendelkező szereplője.

A perbeli írás minősége tekintetében megismételték, hogy az egy államilag elismert, speciális gazdálkodási és adózási szabályok között működő egyház, annak vezetője és családjának vagyoni viszonyaival foglalkozik, köztük egy jelentős közéleti hatású televíziós csatorna üzemeltetését végző társaság tulajdonosi szerkezetének a változását, az I. rendű felperes és családjának, gyermekeinek ebben játszott szerepét, az I. rendű felperes vagyonosodását és a felekezet elnevezése gazdálkodását dolgozza fel. Az I. rendű felperes egyházi vezetőként számos közéleti kérdésben állást foglal nyilvánosan. Ő maga tájékoztatta Facebookon keresztül egy közel 20 perces videóüzenetben az egyháza tagjait és az érdeklődőket a szóban forgó tulajdonosi szerkezettel kapcsolatban történt változásokról, tehát ugyanarról a témáról, mint amiről a perbeli cikk szól, ezért nem vitatható a cikk témájának közügy jellege. A perbeli cikket legalább öt másik sajtótermék is átvette.

A per tárgyát képező képen az I. és II. rendű felperesek szerepelnek egy interjúszituációban, tehát azok a személyek, akiknek kiemelt szerepük volt a szóban forgó csatorna üzemeltetését végző társaság tulajdonosi szerkezetének változásában. Mindezekből következően az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a hivatkozott EJEB döntés alapján figyelembe veendő szempontokat.

A fellebbezésben hivatkozott ítélet tekintetében előadták, hogy azzal kapcsolatosan felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be.

A 69.P.21.894/2020/7-I. számú elsőfokú ítélet [49] pontja – melyet idéztek – álláspontjuk szerint éppen a perbeli cikk tartalmával kapcsolatosan azt állapította meg, hogy az közéleti témát érintett, mindössze az abban a perben sérelmezett közlések tekintetében állapította meg, hogy azok nem közéleti jellegűek.

[15] A felperesek a fellebbezési ellenkérelemre a másodfokú bíróságnak a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló

112/2021. (III. 6.) Kormányrendelet (Veir. II.) 27. § (1) bekezdése alapján tett felhívására előterjesztett előkészítő iratukban hangsúlyozták, hogy a perbeli cikk témája a II. rendű felperesnek a Rádióban végzett tevékenységét nem érintette, így ezen minősége nem értékelhető a közéletben betöltött szerepként. Jelen írás tekintetében csak a gazdasági társaságban betöltött vezető szerepe vehető figyelembe, ami önmagában a Ptk. 2:44. § szerinti magasabb türeési kötelezettséget nem alapoz meg. Egyebekben a fellebbezésben foglaltakat fenntartották kiemelve, hogy maga a Rádió Médiaszervezet belső egyházi személyként működik. Ezen egyházi szervezet részére végzett tevékenysége a II. rendű felperesnek nem minősül hivatásszerű újságírói tevékenységnek, hanem a nevezett egyházi jogi személy támogatása érdekében végzett felajánlásnak.

A hivatkozott – a perbeli cikkeket érintő – ítéletek tekintetében azt emelték ki, hogy a valótlan tényállítás a cikk lényegi elemét képezi, ezért a jelen perben egyértelműen van relevanciája a Fővárosi Ítéltábla döntésében foglaltaknak.

A fényképfelvétel vonatkozásában megismételték, hogy annak semmi köze nincsen az csatorna neve Zrt. tulajdoni viszonyaihoz, továbbá maguk a cikkek sem utalnak arra semmilyen módon, hogy a felvételen található II. rendű felperes pontosan milyen tisztséget tölt be, vagy nem tölt be és mely gazdasági társaságban, illetve milyen módon minősülne „kulcsszereplőnek”, továbbá a cikkek II. rendű felperes semmilyen „szerepét”, tevékenységét nem mutatják be.

[16] A fellebbezés alaptalan.

[17] A Fővárosi Ítéltábla a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Kormányrendelet (Veir. II.) 27. § (1) bekezdése alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

[18] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglalt keretek között elsősorban azt vizsgálta a felperesek fellebbezésében kifejtett indokok alapján szükséges-e a Pp. 381. § rendelkezéseinek alkalmazása. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárásjogi hibát nem vétett, ami az ítélet érdemi felülbírálatát akadályozná. A felperesek két alperesi írásban közzétett fényképfelvétel tekintetében kérték a jogsértés megállapítását. Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezése mind a két írás tekintetében tartalmaz döntést. A felperesek a keresetlevélben azt adták elő – ezt az alperesek sem vitatták – hogy mindkét írás tartalma azonos. Ebből értelemszerűen az következik, hogy az elsőfokú bíróságnak a „cikk” tekintetében kifejtett indokai mind a két írásra vonatkoznak. A felperesek által hivatkozott 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú részítéletben a bíróság a két cikk tartalmi egyezőségével szemben felmerült kételye miatt tartotta szükségesnek – az egyébként sajtó-helyreigazítás – tárgyában született ítélet részbeni hatályon kívül helyezését. Jelen per tárgya a két írásban található azonos fénykép, így a felperesek azon nyilatkozata mellett, hogy a cikkek tartalmilag megegyeznek nincs olyan körülmény, ami miatt indokolt és észszerű lenne az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, az elsőfokú eljárás megismétlése. Az elsőfokú ítélet írásba foglalási késedelme sem tekinthető az ügy eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértésnek.

[19] Érdemben a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság perbeli döntése nem sértett anyagi jogi rendelkezéseket sem.

[20] Figyelemmel arra, hogy a felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást is támadták a másodfokú bíróság szükségesnek tartja annak kiegészítését azzal, hogy az I. rendű alperes mindkét cikkben a vitatott fényképbe montírozva közzétette a „felperesi család budapesti villájának” képet, az arról készített drónfelvételt, továbbá azt az I. rendű felperes által a felekezet elnevezése közösségi oldalán közzétett videót, amelyben a perbeli tulajdonosváltással kapcsolatos felperesi álláspontot ismertette.

[21] A Fővárosi Ítéltábla hivatalos tudomása szerint a felperesek által a fellebbezésben hangsúlyosan hivatkozott, 2020. december 3-án meghozott, így a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján figyelembe vehető 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú részítéletben – mely per felperese nem jelen per felperese, hanem az általa vezetett egyház volt – a bíróság a következőket állapította meg: „felperes1 az csatorna neve Zrt.-ben sem közvetlen, sem közvetett tulajdonosi részesedésén keresztül nem rendelkezik többségi tulajdonnal, részesedési aránya 49%, míg a felekezet elnevezése (az Kft3.-é) 51%. Megállapítható az is, hogy az csatorna neve Zrt. tulajdonosai a Kft2 (73,98%), a Kft. (21%), valamint felperes1 (5,02%). A Kft. tulajdonosai a felperes tulajdonában álló Kft3. (40%) és felperes1 (60%), míg a Kft2 tulajdonosai a Kft. (70%) és az Kft3. (30%).

felperes1 a közvetlen tulajdonosi részesedését (5,02%) 2016. november 23-án szerezte meg egy külső – az Kft3.-tól független – tulajdonostárstól, majd 2019. március 29-én megvásárolta a vállalkozás neve Kft.-ben fennálló tulajdonrészét.” {2.Pf.20.693/2020/6/II. számú ítélet [54] [55]}

A felperesek által hivatkozott – 69.P.21.894/2020/7. számú – elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság a 2020. november 25-én kelt 32.Pf.20.682/2020/5-II. számú ítéletével bírálta felül. Ezen sajtó-helyreigazítási per felperese szintén a felekezet elnevezése volt, alperese a Szerkesztőség, a bíróság a felperes keresetét elutasította. Mindkét ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő.

[22] Arra helytállóan hivatkoztak a felperesek, hogy az ítélet tényállást megállapító része szükségtelenül tartalmazta az csatorna neve televíziós csatorna minősítését, ezért azt a másodfokú bíróság az ítélet indokolásából mellözi.

[23] Mindezekkel együtt a másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság az ítéleti döntéshez szükséges tényállást kellő mértékben felderítette, a vonatkozó jogszabályok körét helyesen állapította meg, döntésével a másodfokú bíróság az alábbi kiegészített indokok mellett értett egyet.

[24] A felperesek keresetükben a hozzájárulásukkal készült és nyilvánosságra hozott képmásuk jogsértő módon történő felhasználása miatt kérték a Ptk. 2:43. § g) pontjában nevesített személyiségi jogaik megsértésének megállapítását, emiatt a Pp. 502. § - 503. § szerinti eljárásban a szankciók alkalmazását.

Az alperesi védekezés elsősorban arra irányult, hogy a kép nyilvános közszereplés alkalmával készült, azt közügyben való megszólaláshoz használták fel, ezért jogsértést a felperesek hozzájárulásának hiányában sem követtek el.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy az ügyben a döntéshez alapjogi mérlegelésre van szükség, mert a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésben foglalt kivétel hiányában a képmás céltól eltérő felhasználásához az I. és II. rendű felperesek hozzájárulása szükséges. A képmással vagy hangfelvétellel való visszaélés megvalósulhat ugyanis azzal is, ha a jogszerűen készített felvételt eredeti céljától eltérő, más célra kívánják felhasználni, azzal visszaélnék. A jogszerűen elkészített felvétel felhasználása is megvalósíthat visszaélést. E körben a 2013. évi V. törvény a korábbi Ptk. alapján kialakult szabályozástól nem kívánt eltérni.

[25] Az alperesek másodlagos védekezése alapján azt kellett mérlegelni, hogy indokolt-e a felperesek személyiségi jogának háttérbe szorítása a véleménynyilvánítási szabadsággal szemben. Ezen kérdéskör tekintetében az Alkotmánybíróság a vizsgálat szempontrendszerét a nemzetközi joggyakorlatra – így az elsőfokú bíróság és a felek által is hivatkozott EJEB döntésre – is tekintettel alakította ki, amelynek során figyelemmel volt a Ptk. és az Alaptörvény módosított rendelkezéseire is.

[26] A hasonló ügyek megítélése során a döntés fókuszában az áll, hogy a sérelmezett közlés a közügyek megvitatásával összefüggést mutat-e. A közéleti viták szabad

megvitatása ugyanis a demokratikus jogállam egyik pillére, amelynek elsődleges színterét képezik a sajtótermékek jellegüktől, műfajuktól függetlenül. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából az Alaptörvény VII. módosításával érintett VI. cikkének, ehhez kapcsolódóan a Ptk. 2:44. § rendelkezéseit érintő 2018. VIII. 1-én hatályba lépett módosításától függetlenül változatlanul az következik, hogy a közéleti vita nemcsak a szűkebb értelemben vett politikai vitát jelenti, hanem valamennyi társadalmi jelentőségű kérdés megvitatása is ebbe a körbe sorolandó. Alkotmányosan az vizsgálendő, hogy az adott közlésnek (a médiatartalom megjelentetésének) van-e bármilyen köze egy adott közéleti vitához, illetve közszerepléshez. Amennyiben igen, akkor csak kivételes esetekben igazolható a sajtó véleménynyilvánítási szabadságának a korlátozása. {26/2019. (VII. 23.) AB határozat [27]}

A 3145/2018. (V. 7.) AB határozat rámutatott arra, hogy „a közszereplők köre szélesebb a közhatalmat gyakorló személyek és a közszereplő politikusok körénél, nem alakult ki annak egyértelmű szempontrendszer, amely a közszereplői minőség megállapításának támpontjául szolgálna. Különösen indokolja azonban ennek a szempontrendszernek a jogalkalmazás számára történő egyértelművé tételét, hogy a megváltozott társadalmi viszonyok, különösen a telekommunikáció terjedése révén a közszereplői kör szélesedése figyelhető meg. Ennek a tendenciának az eredményeként olyan személyeknek is lehetősége nyílik egy-egy közéleti vita aktív alakítójává válni, akik korábban – státuszuk alapján – nem tartoztak a közszereplő fogalmi körébe. Ezek a személyek az ún. kivételes közszereplők” (Indokolás [45]).

Kép és hangfelvétel felhasználásának jogszerűsége körében is végzett már az Alkotmánybíróság érdekmérlegelést. [28/2014. (XI. 29.) AB3313/2017. (XI. 30.) AB, 3021/2018. (I. 26.) AB, 3348/2018. (XI.12.) AB határozatok] Ezek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság jogértelmezése szerint a közérdeklődésre számot tartó eseményekről való tudósítás során az eseményről való tájékoztatás joga és lehetősége előnyt élvez az érintett képmáshoz fűződő jogával szemben. Ahhoz szorosan kapcsolódó, de más kontextusban azonban szükséges olyan körülmény fennállta is, amely az alkotmányjogi mérlegelésben nyilvánvaló relevanciával bír. Ilyen lehet a felvétel készítésének, közzétételének kontextusa, abban az érintett szerepe. {3348/2018. (XI. 12.) AB határozat [28]-[30]}

[27] Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett szempontokra, továbbá a fenti kritériumokra tekintettel sem találta a másodfokú bíróság a felperesek fellebbezésben kifejtett érveit megalapozottnak.

Helytállóan hivatkoztak az alperesek arra, hogy a perbeli írások közügyben történő megszólalások, e körben kifejtett érveikkel a másodfokú bíróság is egyetértett. Az csatorna neve televíziós csatorna a magyarországi közvélemény kialakításában szerepet játszik, a médiaszolgáltató tulajdonosi köre ezért közügynek tekinthető. Hasonlóan érvelt a Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú részítéletben. Az ítéltábla a perbeli írás értelmezése során úgy ítélte meg, hogy „a kifogásolt írás kétségtelenül közérdeklődésre tart számot: a felperes jelentős magyarországi egyház, amelynek részesedésszerzése egy kereskedelmi televíziócsatornát üzemeltető Zrt.-ben okkal kelti föl a sajtó érdeklődését, mint ahogyan az is, hogy ezen egyház vezetője a televíziót tulajdonló gazdasági társaságban tulajdonrészt szerzett. A közvéleményt okkal foglalkoztathatja az is, hogy a vezető lelkésznek erre miből telt, és joggal tehető fel az a kérdés is, hogy ezáltal az általa vezetett egyház károsodott-e.” {2.Pf.20.693/2020/6/II. számú ítélet [60]} A 32.Pf.20.682/2020/5/II. számú ítéletben a Fővárosi Ítéltábla azt rögzítette, hogy „tekintettel kellett lenni arra is, hogy a cikkben írtak – szemben az elsőfokú bíróság megállapításával – teljes egészében a közvélemény figyelmére számot tartó eseményekről számoltak be, amelynek során a sajtószerv elsődleges felelőssége alapvetően a közvélemény megfelelő tájékoztatásával függ össze. A felperes ugyanis az egyik jelentős magyarországi egyházi szervezet, amelynek

részvétele egy jelentős nézettségű kereskedelmi televízióban önmagában közérdeklődésre számot tartó ügy. A felperesi szervezet vezetőjének, emblematisztikus képviselőjének személyes jelenléte a televíziót tulajdonló gazdasági társaságban a közvélemény figyelmére számot tartó esemény, függetlenül attól, hogy a közfigyelem milyen okból és mely időpontból fordul e téma felé. {32.Pf. 20.682/2020/5/II. számú ítélet [14]}

[28] Az kétségtelen, hogy az I. és a II. rendű felperesnek a közvélemény alakításában eltérő szerepe van, közszereplői minősége nem azonos. Az I. rendű felperes egyházi vezető, országos nézettségű televíziós csatornán rendszeresen tart istentiszteleteket. Megszólalásait nem pusztán a híveinek szánja. Ezt igazolja a perbeli cikkbe ágyazott videófelvétel, amelyen többek között arról beszél, hogy a televízióban a részesedést az előző tulajdonos személy szerint neki ajánlotta fel, egyházi szervezetnek nem adták volna oda, mert nem egyházi tv-t szerettek volna. Az csatorna neve nem egyházi televízió attól függetlenül, hogy van benne az egyháznak befektetése és többségi tulajdonrésze. Csak akkor fejlődik, ha önálló gazdasági vállalkozásként működik. A gyülekezetnek azért volt jó lehetőség, mert bemutatkozhatott a nyilvánosság előtt, ettől ez továbbra is közszolgálati televízió, ami a magyar törvények alapján működik.

Mindebből az következik, hogy bár az csatorna neve ténylegesen kereskedelmi televízió, azonban az ott heti rendszerességgel megjelenő személy a közvélemény alakításában önként vállal jelentős szerepet, ezért tevékenységének megítélése során a Ptk. 2:44. § rendelkezései az irányadók.

[29] A II. rendű felperes ezzel szemben a nyilvánosság előtt más, lényegében kisebb súlyú tevékenységet folytat. Azzal azonban, hogy a Rádió elnevezésű médiatartalomszolgáltató tevékenységében aktívan részt vesz maga is a közvélemény alakítójává vált. Ebből a szempontból lényegtelen, hogy nem klasszikus riporter munkát végez, vagy hogy a Rádió szervezetileg hogyan működik. A II. rendű felperes tevékenysége révén gondolatai számos emberhez eljutnak egy adott közösség formálása érdekében dolgozik. Ezt támasztják alá azon műsorok, amelyek a nevéhez köthetők. Ezen túlmenően a rádió vezetőségének tagjaként annak működésére befolyással bír.

[30] A perbeli felvételen a két felperes együtt látható, mindkettőjük munkájával, hivatással összefüggő tevékenység során. Nem helytálló a felperesek azon érvelése, hogy a kép a magánélet körébe sorolható. Az I. rendű felperes által vezetett egyház szervezésében megvalósuló nyári egyetem, amelyről a II. rendű felperesnek, mint riportalany beszél semmilyen körülmények között nem minősül magánéletbeli cselekvésnek. Miután a tartalom jelenleg már nem elérhető, arról a felperesek nem tettek előadást a képaláírásból kizárólag az következtethető, hogy nem családi életük a riport tárgya, hanem egy nagyobb közösség életében aktuális történet. A képet a Rádió hivatalos Facebook oldalán tették közzé azt a szélesebb nyilvánosságnak és nem csak a hívek zártabb közösségének szánva. A közösségi hálót a legtöbb felhasználó általában a magánéleti eseményei megosztására, arról az ismerősi körük tájékoztatására használják. Ma már azonban a közszereplők, de a különböző szervezetek is a közvéleményt ezen a platformon keresztül is igyekeznek formálni. A Facebookon technikailag is egyszerűen megoldható módon korlátozható az ott igényelt nyilvánosság, behatárolhatóak az ez úton elérni kívánt személyi kör. A perbeli felvétel egyértelműen az ezen az úton elérhető legszélesebb nyilvánossághoz kívánt szólni.

[31] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a perbeli írások és a sérelmezett kép közötti összefüggés tekintetében is. A felperesek érvelésével szemben a II. rendű felperes a cikkben foglaltakkal egyértelműen, személyében érintett. Nevét tartalmazza a cikkekben szereplő cégcím is. Abból egyértelműen beazonosítható az Kft3. vezetőjeként. Személyének azon vonása is lényeges a cikk mondanivalója tekintetében, hogy az I. rendű felperes közeli hozzátartozója, akinek egyértelmű beleszólása van a cég gazdasági döntéseibe, amelyek közé

tartozhat az is, hogy hogyan alakul az csatorna neve Zrt. tulajdonosi szerkezete. A jelen per eldöntése szempontjából az nem bír jelentőséggel, hogy az Kft3. részesedése számszakilag az csatorna neve Zrt.-ben a cikkekkel érintett tranzakciók révén hogyan alakult. Azt kellett vizsgálni a felperesek személye öncélúan került-e kiemelésre, a sérelmezett képmás bemutatása indokolt-e a cikk mondanivalója szempontjából, az sérti-e a magán- és családi életét, esetleg otthonát, az a magánéletével összefüggő tevékenység közben ábrázolja-e, arra vonatkozóan szolgáltat-e adatot.

[32] A cikk hangsúlyos eleme, hogy az csatorna neve Zrt.-ben érdekelt cégekben, illetőleg a műsorszolgáltatóban az I. rendű felperes családtagjai jelentős szerepet töltenek be, amelyet az I. rendű alperes a felperesek családi villájának képi bemutatásával is igyekezett alátámasztani. Mindezzel együtt a két felperest közösen, az emberi méltóságot nem sértő módon, közszereplés közben ábrázoló kép felhasználása nem tekinthető visszaélésszerűnek. Nem annak van döntő jelentősége ugyanis, hogy a képi ábrázolásra szükség van-e a cikk mondanivalója tekintetében, hanem annak, hogy az indokoltnak tekinthető-e. A sajtószabadság ugyanis kettős igazolással bír. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában többszörösen megerősítésre került az az álláspont, hogy a véleménysszabadság egyszerre szolgálja az egyéni autonómia kiteljesedését és a közösség oldaláról a demokratikus közvélemény megteremtésének, fenntartásának a lehetőségét. [...] A sajtó a szólásszabadság intézménye. Így a sajtószabadság, amennyiben a szólás, a közlés, a vélemény szabad kinyilvánítását szolgálja, úgy védelme szintén kettős meghatározottságú: a szubjektív alanyi jogi jelleg mellett a közösség oldaláról a demokratikus közvélemény megteremtését és fenntartását szolgálja. [...] A sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrző kutya« szerepe)” {165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 503. 7/2014. (III. 7.) AB határozat [19],}.

Ebbe az értelmezési körbe beletartozik a közügyben megnyilatkozó íráshoz felhasználásra kerülő képi megjelenés is. Amennyiben az nem öncélú, jogtalanul szerzett, a magán- vagy családi életbe önkényesen behatoló vagy az emberi méltóságot sértő ábrázolás arra ugyanúgy kiterjed a véleménynyilvánítás, így a sajtószabadság is, mint a szöveges tartalmakra.

[33] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[34] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 504. § (1) bekezdés utaló szabályára tekintettel a 499. § (1) bekezdése alapján kötelesek a II. rendű alperesnek megfizetni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjat arra is tekintettel, hogy tárgyalás megtartására nem került sor.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2021. április 20.

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Helga s.k.
bíró

